

Asia: VN/32207/2022

Hallituksen esitys etäyhteyksien edistämisestä oikeudenkäynneissä

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntonne yleisesti esityksestä

Oikeusrekisterikeskus suhtautuu myönteisesti kehitykseen, jossa etäyhteystekniikan mahdollistamia osallistumis- ja esittämistapoja otetaan osaksi nykyaikaista oikeudenkäyntimenettelyä nykyistä laajemmin. Tämä mahdollistaa oikeudenkäyntiprosessien läpiviemisen laadukkaammin, tehokkaammin ja joustavammin. Uudistuksella saavutettaneen myös laaja-alaisia kustannus- ja ajankäytöllisiä säästöjä.

Mitä mieltä olette ehdotetuista pykälistä, jotka koskevat tuomarin osallistumista oikeudenkäyntiin etäyhteydellä (OK 2:15-16)?

Etäyhteysoikeudenkäyntien tuominen osaksi suomalaista oikeudenkäyntimenettelyä on tärkeä uudistus. Myös muunlainen tuomarien etäosallistumismahdollisuuksien lisääminen on kannatettavaa.

Mikä on mielipiteenne etäoikeudenkäynnin julkisuutta koskevasta pykälästä (OK 2:17)? Pidätkö asianmukaisena, että julkisuuden toteuttamisen keinot jätetään tuomioistuimen harkintaan?

Oikeusrekisterikeskus arvioi tarkoituksenmukaisimmaksi oikeudenkäynnin julkisuuden toteuttamistavaksi etäoikeudenkäyntien seuraamisen valvotusti tuomioistuimen tai muun viranomaisen tiloista etäyhteyden välityksellä.

Mitä mieltä olette todistelun vastaanottamista etäyhteydellä koskevan momentin (OK 17:52.1) lisäedellytysten kumoamisesta?

Oikeusrekisterikeskus arvioi tämän uudistuksen olevan tarpeellinen oikeudenkäyntiprosessin kehittämiseksi.

Mielipiteenne ilman näköyhteyttä tapahtuvaa kuulemistä koskevista momenteista (OK 17:52.2-3)?

Ilman näköyhteyttä tapahtuviin kuulemisiin saattaa liittyä muitakin ongelmallisia tilanteita kuin esityksessä esille nostetut. Esimerkiksi kuultavan mahdollinen päihtymystila olisi helpompi havaita

videoyhteyksin tapahtuvalla kuulemisella kuin ilman näköyhteyttä. Toisaalta poikkeuksellisissa tilanteissa ilman näköyhteyttä tapahtuvat kuulemiset voivat olla perusteluja.

Mitä mieltä olette ehdotetuista oikeudenkäymiskaaren ja rikosoikeudenkäyntilain pykälistä, joiden nojalla asianosaisen osallistuminen oikeudenkäyntiin voitaisiin määrätä toteutettavan etäyhteyden välityksellä (OK 12:8.5 ja ROL 8:13.5)?

Oikeusrekisterikeskus arvioi näiden säännösten olevan tarpeellisia oikeudenkäyntiprosessin kehittämiseksi.

Mitä mieltä olette pakkokeinojen ja poissalon seuraamusten käyttöalan laajentamisesta koskemaan etäyhteydellä tapahtuvaa valmisteluistuntoa (OK 5:15 d ja ROL 7:14 a kumoaminen) ja kattamaan osallistumisen etäyhteydellä myös muualta kuin toisessa tuomioistuimessa tai muun viranomaisen luona (OK 12:8.4 ja ROL 8:13.4)?

Oikeusrekisterikeskus arvioi tämän uudistuksen tarpeelliseksi oikeudenkäyntiprosessin kehittämiseksi.

Mielipiteenne etäyhteyden käyttöalan laajentamiseen koskemaan tunnustamisoikeudenkäyntiä (ROL 8:13.5 kumoaminen)?

Oikeusrekisterikeskuksella ei ole toimialaansa liittyvää lausuttavaa tähän kysymykseen.

Onko teillä muuta lausuttavaa esityksen johdosta?

Oikeusrekisterikeskuksella ei ole muuta lausuttavaa esityksestä.

Kivinen Jussi
Oikeusrekisterikeskus

Sahinoja Antti
Oikeusrekisterikeskus